

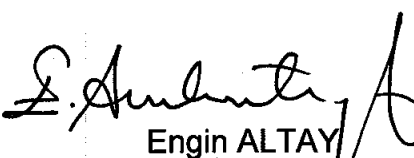
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 20.2.2017
Sayı: 1275

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Siyasi Ahlaksızlıkla Mücadele ve Siyasi Etik Kanunu Teklifi ile gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. .../02/2017

Kemal KILIÇDAROĞLU
İzmir Milletvekili
CHP Genel Başkanı

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

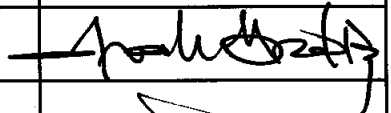
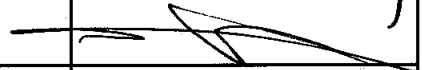
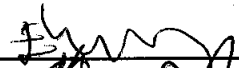
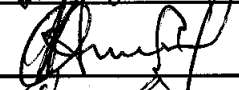
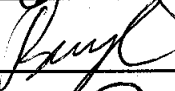
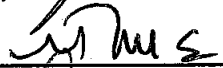
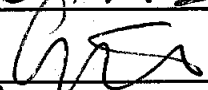
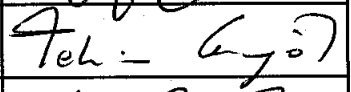
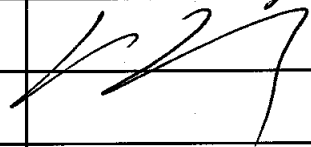
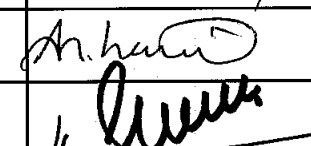
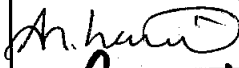
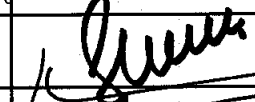
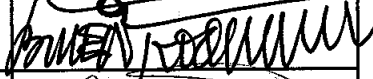

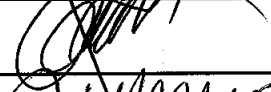

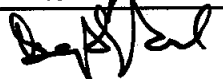

Levent GÖK
Ankara Milletvekili
Grup Başkanvekili

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
Grup Başkanvekili

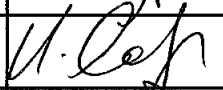
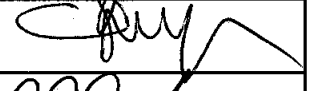
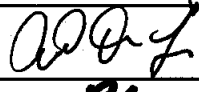

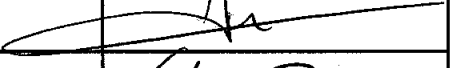

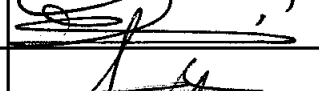

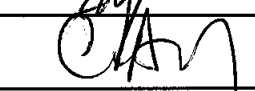
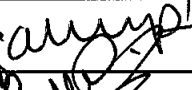
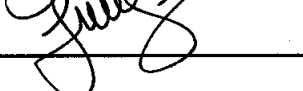

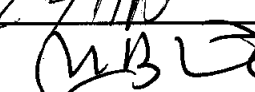
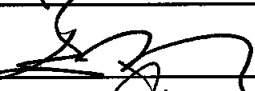

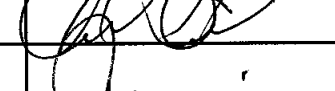
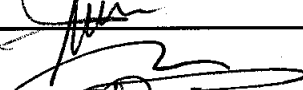
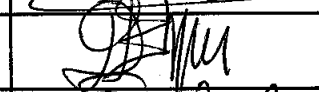
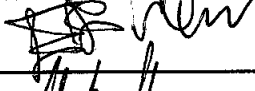

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Avrupa Birliği Uyum			
Esas Komisyon	Anayasa			
Tarih:	24 Şubat 2017		E.No: 2/1399	
Ysn.İlm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
ET	BB	K.T.	K.T.	A
TBMM BAŞKANI	A. B. S.			

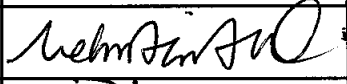
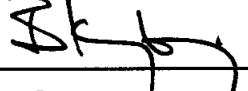
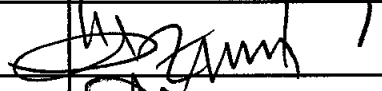
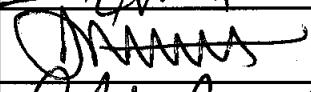

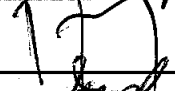
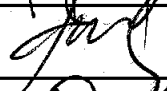
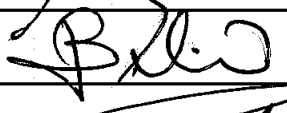

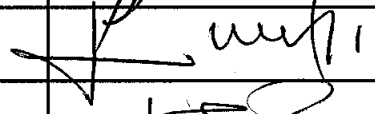
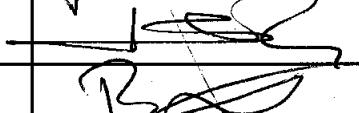
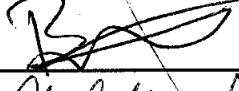
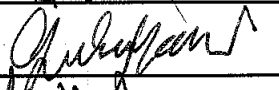
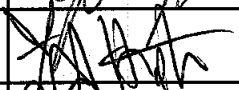
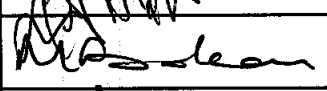
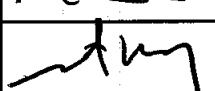

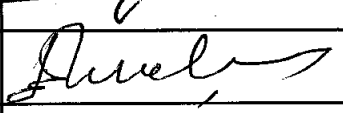
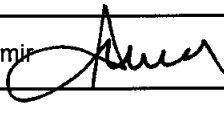
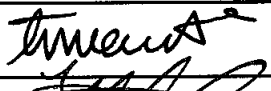
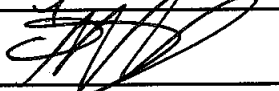
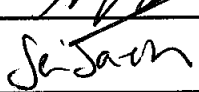
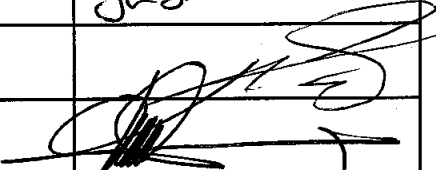
TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
20 Şubat 2017
Numara:

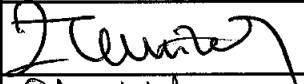

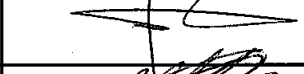
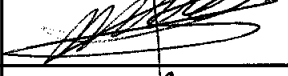

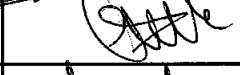

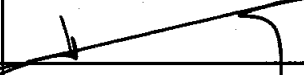

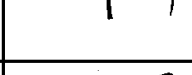
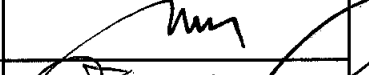
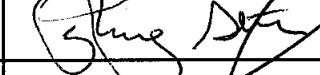

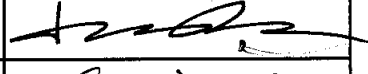
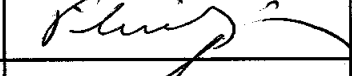

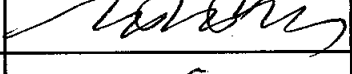

T B M M G E N E L E V R A K
20 Şubat 2017
No: 113746

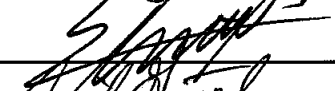
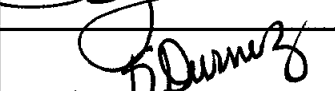
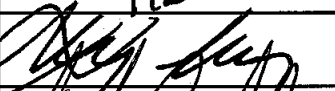
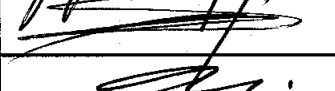
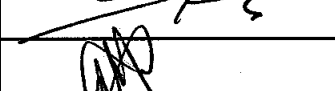

ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
İbrahim	ÖZDİŞ	Adana	
Zülfikar İnönü	TÜMER	Adana	
Elif Doğan	TÜRKMEN	Adana	
Aydın	USLUPEHLIVAN	Adana	
Burcu	KÖKSAL	Afyonkarahisar	
Mustafa	TUNCER	Amasya	
Ayşe Gülsün	BİLGEHAN	Ankara	
Tekin	BİNGÖL	Ankara	
Murat	EMİR	Ankara	
Levent	GÖK	Ankara	
Ali Haydar	HAKVERDİ	Ankara	
Ahmet Haluk	KOÇ	Ankara	
Bülent	KUŞOĞLU	Ankara	
Şenal	SARIHAN	Ankara	
Nihat	YEŞİL	Ankara	
Necati	YILMAZ	Ankara	
Mustafa	AKAYDIN	Antalya	
Deniz	BAYKAL	Antalya	

ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Çetin Osman	BUDAK	Antalya	
Niyazi Nefi	KARA	Antalya	
Devrim	KÖK	Antalya	
Öztürk	YILMAZ	Ardahan	
Uğur	BAYRAKTUTAN	Artvin	
Metin Lütfi	BAYDAR	Aydın	
Bülent	TEZCAN	Aydın	
Hüseyin	YILDIZ	Aydın	
Ahmet	AKIN	Balıkesir	
Namık	HAVUTÇA	Balıkesir	
Mehmet	TÜM	Balıkesir	
Muhammet Rıza	YALÇINKAYA	Bartın	
Yaşar	TÜZÜN	Bilecik	
Tanju	ÖZCAN	Bolu	
Mehmet	GÖKER	Burdur	
Nurhayat	ALTACA KAYIŞOĞLU	Bursa	
Erkan	AYDIN	Bursa	
Ceyhun	İRGİL	Bursa	
Lale	KARABIYIK	Bursa	
Orhan	SARIBAL	Bursa	
Muharrem	ERKEK	Çanakkale	
Bülent	ÖZ	Çanakkale	
Tufan	KÖSE	Çorum	
Kazım	ARSLAN	Denizli	
Melike	BASMACI	Denizli	
Erdin	BİRCAN	Edirne	

ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Okan	GAYTANCIOĞLU	Edirne	
Utku	ÇAKIRÖZER	Eskişehir	
Gaye	USLUER	Eskişehir	
Cemal Okan	YÜKSEL	Eskişehir	
Akif	EKICI	Gaziantep	
Mehmet	GÖKDAĞ	Gaziantep	
Bülent Yener	BEKTAŞOĞLU	Giresun	
Mevlüt	DUDU	Hatay	
Birol	ERTEM	Hatay	
Serkan	TOPAL	Hatay	
Hilmi	YARAYICI	Hatay	
İrfan	BAKIR	Isparta	
Onursal	ADIGÜZEL	İstanbul	
Yakup	AKKAYA	İstanbul	
Gamze	AKKUŞ İLGEZDİ	İstanbul	
Engin	ALTAY	İstanbul	
Süleyman Sencer	AYATA	İstanbul	
Mehmet	BEKAROĞLU	İstanbul	
Kadri Enis	BERBEROĞLU	İstanbul	
İlhan	CIHANER	İstanbul	
Dursun	ÇİÇEK	İstanbul	
Selina	DOĞAN	İstanbul	
Zeynel	EMRE	İstanbul	
Didem	ENGİN	İstanbul	
Eren	ERDEM	İstanbul	
Aykut	ERDOĞDU	İstanbul	

ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Mehmet Akif	HAMZAÇEBİ	İstanbul	
İlhan	KESİCİ	İstanbul	
Ali	ÖZCAN	İstanbul	
Sibel	ÖZDEMİR	İstanbul	
Şafak	PAVEY	İstanbul	
Oğuz Kaan	SALICI	İstanbul	
Ali	ŞEKER	İstanbul	
Bihlun	TAMAYLIGİL	İstanbul	
Mahmut	TANAL	İstanbul	
Mustafa Sezgin	TANRIKULU	İstanbul	
Gürsel	TEKİN	İstanbul	
Erdoğan	TOPRAK	İstanbul	
Barış	YARKADAŞ	İstanbul	
Gülây	YEDEKCI	İstanbul	
Zeynep	ALTIOK	İzmir	
Murat	BAKAN	İzmir	
Mustafa Ali	BALBAY	İzmir	
Tacettin	BAYIR	İzmir	
Musa	ÇAM	İzmir	
Aytun	ÇIRAY	İzmir	
Kemal	KILIÇDAROĞLU	İzmir	
Ahmet Tuncay	ÖZKAN	İzmir	
Özcan	PURÇU	İzmir	
Selin	SAYEK BÖKE	İzmir	
Atila	SERTEL	İzmir	
Kamil Okyay	SINDIR	İzmir	

ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Zekeriya	TEMİZEL	İzmir	
Ali	YİĞİT	İzmir	
Çetin	ARIK	Kayseri	
Vecdi	GÜNDOĞDU	Kırklareli	
Türabi	KAYAN	Kırklareli	
Haydar	AKAR	Kocaeli	
Fatma	KAPLAN HÜRRİYET	Kocaeli	
Tahsin	TARHAN	Kocaeli	
Mustafa Hüsnü	BOZKURT	Konya	
Veli	AĞBABA	Malatya	
Mazlum	NURLU	Manisa	
Özgür	ÖZEL	Manisa	
Tur	YILDIZ BIÇER	Manisa	
Aytuğ	ATICI	Mersin	
Hüseyin	ÇAMAK	Mersin	
Serdal	KUYUCUOĞLU	Mersin	
Durmuş Fikri	SAĞLAR	Mersin	
Ömer Süha	ALDAN	Muğla	
Nurettin	DEMİR	Muğla	
Akın	ÜSTÜNDAĞ	Muğla	
Ömer Fethi	GÜRER	Niğde	
Seyit	TORUN	Ordu	
Engin	ÖZKOÇ	Sakarya	
Hayati	TEKİN	Samsun	
Kemal	ZEYBEK	Samsun	
Barış	KARADENİZ	Sinop	

ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Ali	AKYILDIZ	Sivas	
Emre	KÖPRÜLÜ	Tekirdağ	
Faik	ÖZTRAK	Tekirdağ	
Candan	YÜCEER	Tekirdağ	
Kadim	DURMAZ	Tokat	
Haluk	PEKŞEN	Trabzon	
Gürsel	EROL	Tunceli	
Özkan	YALIM	Uşak	
Muharrem	İNCE	Yalova	
Ünal	DEMİRTAŞ	Zonguldak	
Şerafettin	TURPCU	Zonguldak	

GENEL GEREKÇE

Güçlü ve sağlıklı işleyen bir demokratik sistemin varlığı, siyaset ve devlet kurumlarında yolsuzluk ve kayırmacılığa, kamu vicdanında kabul görmeyen her türlü tutum ve davranışa izin vermeyecek şekilde yönetim ilke ve kurallarının açıklıkla belirlenmiş olmasına ve bunlara uyulup uyulmadığının denetlenmesine bağlıdır.

Yozlaşmaya karşı korunması gereken siyasi kurumların başında Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eden Cumhurbaşkanlığı ile ulusal egemenliğin ortaya çıktığı Türkiye Büyük Millet Meclisi gelmektedir. Gerek Cumhurbaşkanlığının gerekse Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyet ve çalışmalarında hukuk kuralları yanında evrensel nitelik kazanmış etik ilke ve kuralları da gözetmesi devletimizin itibarının korunması bakımından büyük önem taşımaktadır.

25/5/2004 tarih ve 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile kamu görevlilerinin uymaları gereken etik ilkelerini belirlemek, etik davranış ilkelerinin ihlâl edildiği iddiasıyla re'sen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yapmak ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulu kurulmuş ancak Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Bakanlar Kurulu üyeleri kanun kapsamı dışında tutulmuştur.

Ülkemizde bugüne kadar Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Bakanlar Kurulu üyelerini bağlayıcı nitelikte etik kurallar oluşturulamamıştır. Bu durum siyasetin kişisel çıkarlara alet edildiği, siyasi makam ve görevlerin kayırmacılık ve iş takibi amacıyla kullanıldığı, vatandaşlardan toplanan vergilerle finanse edilen kamu kaynaklarının amacı dışında kullanıldığına ilişkin bir inanın toplumda yerleşmesine neden olmuştur. Devlet yönetimine ilişkin bu olumsuz inanış devletimizin ve milletimizin bekasına ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Bu olumsuzlukların bertaraf edilmesinde tek başına ceza düzenlemeleri yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle ceza düzenlemelerine ilave olarak üst düzey devlet kurumlarına ve görevlilerine duyulan güveni zedeleyen tutum ve davranışların belirlenmesi ve bunların önlenmesine yönelik bir etik kurallar sistemi oluşturulması zorunluluk arz etmektedir.

Uluslararası yolsuzlukla mücadele alanında Avrupa Konseyi bünyesinde oluşturulan ve ülkemizin de 2004 yılından bu yana üyesi olduğu Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO) da, siyasi etik ilkelerinin hayata geçirilmesi konusunda üye ülkelere tavsiyelerde bulunmaktadır. GRECO'nun Türkiye üzerine hazırladığı ve Ekim 2015'te açıkladığı tavsiye metninin 57 nci, 60 ıncı, 65 inci, 77 nci, 94 üncü maddeleri doğrudan Siyasi Etik ile ilgilidir. Bu tavsiye kararları şu şekildedir:

57. GRECO, parlamento üyeleri için çeşitli menfaat çatışması durumlarını (hediyeler, diğer menfaatler, üyelikle beraber sürdürülen işler, üyelik sonrası kuruma karşı görev alma, üçüncü taraflarla ve lobicilerle yapılan temaslar) kapsayan bir etik kodun/mesleki davranış kurallarının akdedilmesini tavsiye eder.

[...]

60. GRECO, milletvekilleri için parlamento çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek kişisel finansal menfaat çatışması durumlarında, ad hoc kamuoyunu bilgilendirme zorunluluğunun getirilmesi ve bu durumlar için kuralların geliştirilmesini tavsiye eder.

[...]

65. GRECO, milletvekillerinin görev ve sorumluluklarıyla bağdaşmayan iş ve faaliyetlerinin gözden geçirilmesini ve bu faaliyetlerden kaynaklanacak menfaat çatışmalarının giderilmesi için kapsamlı ve uygulanabilir bir mevzuatın oluşturulmasını tavsiye eder.

[...]

77. GRECO, (i) parlamento üyelerine yönelik mal beyanı sisteminin, beyanların kesinliğinin ve gerçekliğinin kontrol edildiği bir doğrulama sistemi ile tamamlanması ve etkili, orantılı ve caydırıcı yaptırımlarla desteklenmesi, (ii) mal varlığına dair beyanların, parlamentoya sunulmasının ardından vakitli bir şekilde kamuoyuna açılmasını (eş ve bakmakla yükümlü olunan üyelerin bilgilerinin mahremiyetinin korunacağı bir şekilde) tavsiye eder.

[...]

94. GRECO, (i) parlamento makamlarına yolsuzluğun önlenmesi, menfaat çatışmaları ve etik davranışlar konusunda milletvekillerinin bilgilendirileceği göreve başlama ve görev içi eğitim programı oluşturulmasını, (ii) milletvekillerinin görevleri ve faaliyetleriyle ilgili etik

ihtilaflarda ve olası menfaat çatışmalarında kişiye mahsus hukuki danışmanlık mekanizması kurulmasını tavsiye eder."

Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Türkiye İlerleme Raporlarında da milletvekillerine yönelik mal beyanı ve çıkar çatışmasına ilişkin kuralların kapsamının bir Siyasi Etik Kanunu ile düzenlenmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24 üncü döneminde AB müktesebatı ve ilkeleri ile GRECO tavsiye kararlarına uyumlu olarak hazırlanmış bulunan ve dört siyasi partinin üzerinde uzlaştığı Siyasi Etik Kanunu Teklifi, iktidar partisinin ortaya koyduğu iradeye ve imzaya sahip çıkmaması sonucu yasalaşamamıştır.

Bu nedenlerle yeni ve kapsamlı bir kanun teklifinin hazırlanması zarureti hasıl olmuştur.

Teklifimizle, Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan bakanların uymaları gereken siyasi etik kurallar sistemi oluşturulmakta, bu kapsamda; yapılamayacak işler, davranış ilkeleri, mal beyanında bulunulması ve hediye alınmasına ilişkin hususlar belirlenmekte, etik kural ihlallerine ilişkin olarak vatandaşlar tarafından yapılacak başvuruları değerlendirerek gerekli araştırma ve incelemeleri yapmak üzere Siyasi Etik Kurulunun oluşumu, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları, siyasi etik ilkelerine uyulmadığının tespiti halinde ilgililer hakkında uygulanacak yaptırımlar ile bunların kamuoyuna duyurulması, milletvekilliği ile bağdaşmayan herhangi bir hizmeti veya görevi sürdürmekte ısrar eden milletvekillerinin üyeliğinin düşmesiyle ilgili usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Bu sayede,

- Siyasi ahlaksızlıkla mücadele için AB müktesebatı ve ilkeleri ile GRECO tavsiye kararlarına uygun bir siyasi etik kurallar sistemi oluşturulması,
- Siyasi ahlaksızlıkla mücadelede vatandaşlarımızın etkin rol alması,
- Milletimizce doğrudan seçilmiş Cumhurbaşkanı ve milletvekillerinin yine vatandaşlarımız tarafından doğrudan denetlenmesine olanak sağlanması,
- Milletimizi birleştiren milli ve manevi değerlerimizin siyasi amaçlarla kullanılmasının önlenmesi,
- Siyasetin, siyasi makam ve görevlerin kişisel çıkar, kayırmacılık ve iş takibi için kullanılmasına son verilmesi,

- Vatandaşlardan toplanan vergilerle finanse edilen kamu kaynaklarının amacı dışında kullanılmasının önüne geçilmesi,
- Yüce Milletimizin vicdanında kabul görmeyen tutum ve davranışlara vicdani yaptılar uygulanması,
- Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığının ve güvenilirliğinin artırılması,
- Etik değerlere dayalı bir toplumsal yaşam kültürünün geliştirilmesi,
- Demokrasi kültürümüzün zenginleştirilerek güçlendirilmesi,

amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, siyasi ahlaksızlıkla mücadele etmek amacıyla Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan bakanların uymaları gereken siyasi etik ilkeleri kapsamında yapılamayacak işler, davranış ilkeleri, mal beyanında bulunulması ve hediye alınmasına ilişkin hususlar belirlenmekte ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde Siyasi Etik Kurulunun oluşturulması, görev, yetki ve çalışma usul ve esasları düzenlenmektedir.

MADDE 2- Madde ile, Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO), tavsiyeleri ile çağdaş demokrasilerce benimsenmiş kurallar dikkate alınarak Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri tarafından yapılması uygun bulunmayan işler düzenlenmektedir.

MADDE 3- Madde ile, Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO), tavsiyeleri ile çağdaş demokrasilerce benimsenmiş kurallar çerçevesinde Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin uymaları gereken davranış ilkeleri belirlenmektedir. Buna ilkelere göre bu kimselerin, makamları dolayısıyla sahip oldukları ayrıcalıkları

kendilerine veya üçüncü kişilere menfaat sağlamak amacıyla kullanmamaları; ayrımcılık yapmamaları; kendilerine tahsis olunan kamu imkânlarını ve kaynaklarını tahsis amacı dışında kullanmamaları; tüm toplumun ortak mirası olan milli ve manevi değerleri siyasi amaçlarla kullanmamaları; görevlerini yaparken makamlarının saygınlığına ve unvanlarının itibarına uygun davranmaları; sıfat, konum ve onurları ile bağdaşmayan her türlü tutum ve davranıştan kaçınmaları; faaliyet ve çalışmalarında açık, şeffaf ve erişilebilir olmaları gerekmektedir.

MADDE 4- Madde ile, Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu hükümlerine göre mal bildiriminde bulunmalarına ilişkin hususlar belirlenmektedir.

MADDE 5- Madde ile, Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin hediye almalarına ilişkin esaslar belirlenmektedir.

MADDE 6- Madde ile, Siyasi Etik Kurulunun oluşumu düzenlenmektedir.

MADDE 7- Madde ile, Siyasi Etik Kurulunun görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

MADDE 8- Madde ile, Siyasi Etik Kurulunun çalışma usul ve esasları düzenlenmektedir.

MADDE 9- Madde ile, Siyasi Etik Kuruluna başvuruların, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunda belirlenen esaslara göre, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiye'de ikamet eden yabancı gerçek kişiler tarafından yapılabilmesi ve başvurulara ilişkin diğer usul ve esaslar düzenlenmektedir.

MADDE 10- Madde ile, Siyasi Etik Kurulu tarafından yapılacak araştırma ve incelemelere ilişkin esaslar belirlenmektedir.

MADDE 11- Madde ile, Siyasi Etik Kurulu tarafından siyasi etik ilkelerine uymadığı tespit edilenler hakkında uygulanacak yaptırımlar ile bunların kamuoyuna duyurulması düzenlenmektedir.

MADDE 12- Madde ile, Siyasi Etik Kurulu tarafından alınan kararlara karşı ilgililerce yapılacak itiraza ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğiyle bağdaşmayan herhangi bir hizmeti veya görevi sürdürmekte ısrar edenlerin üyeliğinin düşmesine karar verilebilmesi hususu düzenlenmektedir.

MADDE 14- Madde ile, kanunda açıklık olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerinin uygulanması hususu düzenlenmektedir.

MADDE 15- Madde ile, değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler ile atıflar düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, seçilmeden önce Kanunla yasaklanan herhangi bir görevi üstlenmiş bulunanların mevcut durumlarını dört ay içerisinde Kanuna uygun hale getirmeleri hususu düzenlenmektedir.

MADDE 16- Yürürlük maddesidir.

MADDE 17- Yürütme maddesidir.

SİYASİ AHLAKSIZLIKLA MÜCADELE VE SİYASİ ETİK KANUNU TEKLİFİ

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, siyasi ahlaksızlıkla mücadele etmek amacıyla Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin uymaları gereken siyasi etik ilkelerinin belirlenmesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde Siyasi Etik Kurulunun oluşturulması, görev, yetki ve çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesidir.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için bu Kanunla belirlenmiş kurallar dışarıdan atanan bakanlara da uygulanır.

Görevle bağdaşmayan işler

MADDE 2- (1) Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri görevleri devam ettiği sürece;

a) Devlet ve diğer kamu tüzelkişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda; Devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda; özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve Devletten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar, vekili olamazlar, herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemezler, temsilcilik, hakemlik, ücret karşılığı iş takipçiliği, komisyonculuk veya müşavirlik yapamazlar, genel sekreter, sekreter veya benzeri herhangi bir nam altında hiçbir yönetim görevi alamazlar.

b) Bir çıkar karşılığı olmasa dahi, özel sektörde herhangi bir görev alamazlar ve 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamazlar.

c) Serbest mesleklerini icra edemezler. Ancak, süreklilik arz etmemek kaydıyla, fikir ve sanat eseri meydana getirebilir veya icra edebilirler.

ç) Yürütme organının teklif, inha, atama veya onamasına bağlı resmî veya özel herhangi bir işle görevlendirilemezler. Bir üyenin belli konuda ve altı ayı aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca verilecek geçici bir görevi kabul etmesi, Meclisin kararına bağlıdır.

d) Yabancı bir devlet veya milletlerarası bir kuruluş tarafından verilen idari ve siyasi, ücretli herhangi bir işi veya görevi Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararı olmadıkça kabul edemezler.

Davranış ilkeleri

MADDE 3- (1) Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri;

a) Görevlerinden kaynaklanan konum ve yetkileri ile unvanlarını, kendilerine veya üçüncü kişilere menfaat sağlamak amacıyla kullanmaktan kaçınırlar.

b) Dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, yaş, bedensel, zihinsel ve ruhsal engeller ve benzeri sebeplerle ayırım yapamazlar.

c) Tüm toplumun ortak mirası olan milli ve manevi değerleri siyasi amaçlarla kullanmaktan kaçınırlar.

ç) Kendilerine tahsis olunan kamu imkânlarını ve kaynaklarını tahsis amacı dışında kullanamazlar.

d) Görevlerini yerine getirirken Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığına ve unvanlarının itibarına uygun davranırlar.

e) Cumhurbaşkanı ve milletvekili sıfatı, konumu ve onuru ile bağdaşmayan her türlü tutum ve davranıştan kaçınırlar.

f) Her türlü eylem ve işlemlerini yerine getirirken açık, şeffaf ve erişilebilir olurlar.

Beyan yükümlülüğü

MADDE 4- (1) Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu hükümlerine göre mal bildiriminde bulunurlar.

(2) Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için belirlenmiş usul ve esaslar dahilinde mal bildiriminde bulunur.

(3) Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri;

a) Ödenek ve yollukları ile emekli maaşı gelirleri,

b) Yıllık tutarı, bir aylık görev ödenek ve yolluk tutarının beş katına kadar olan tarımsal üretim, kira, faiz ve menkul değer gelirleri,

c) Yıllık tutarı, bir aylık görev ödenek ve yolluk tutarına kadar olan toplantıya katılma, konuşma yapma, makale yayımlama ve benzeri nedenlerle edinilen sembolik gelirleri,

dışında kalan kazançlarını TBMM Başkanlığına kaynağını belirterek her yılın Ocak ayında beyan ederler.

Hediye alma

MADDE 5- (1) Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri; yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişi veya kuruluştan aldıkları, değeri net asgari ücretin beşte birinden fazla olan hediyeleri 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesindeki usul ve esaslara uygun şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslim ederler.

Siyasi Etik Kurulunun oluşumu

MADDE 6- (1) Siyasi Etik Kurulu üye sayısı, her yasama dönemi başında TBMM Başkanı tarafından en az beş, en fazla dokuz üyeden oluşacak şekilde belirlenir. Kurul, TBMM Başkanı tarafından önerilecek bir üyeden ve her siyasi parti grubu tarafından önerilecek eşit sayıda üyeden oluşur. Kurul üyelerinin seçimi, siyasi parti grupları ve TBMM Başkanı tarafından önerilen adayların Genel Kurulca işaret oyu ile onaylanması ile tamamlanır.

(2) Kurul Başkanı, TBMM Başkanı tarafından Kurul üyeleri arasından seçilir.

(3) Kurul, her yasama dönemi başında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının oluşumunu takip eden bir ay içerisinde oluşturulur. Kurulun görev süresi bir yasama dönemidir.

(4) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı üyeleri ile Bakanlar Kurulu üyeleri, Kurulda görev alamazlar.

Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 7- (1) Siyasi Etik Kurulu:

a) Bu Kanunda ve diğer mevzuatta yer alan siyasi etik ilkelerine uyum açısından resen veya başvurular üzerine inceleme ve araştırma yapar.

b) Yapılan inceleme ve araştırmalar sonucunda aldığı kararları TBMM Başkanlığına bildirir.

c) Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerini; siyasi etik ilkeleri, görevle bağdaşmayan işler, mal bildirimleri ve benzeri konularda bilgilendirir.

ç) Siyasi etik konusuna ilişkin ulusal ve uluslararası gelişmeleri izler ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapar.

(2) Kurul, görevleri ile ilgili olarak Cumhurbaşkanı, TBMM üyeleri, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteyebilir ve belge alabilir. Kurul, gerekli gördüğü hallerde ilgili kişi ve uzmanların bilgisine başvurabilir ve Ankara dışında çalışma ve incelemelerde bulunabilir.

(3) Kurul, gerek gördüğü durumlarda Cumhurbaşkanı ile milletvekillerinin mal ve gelir bildirimlerini inceler.

Kurulun çalışma usul ve esasları

MADDE 8- (1) Siyasi Etik Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların üçte iki oy çokluğu ile karar verir. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

(2) Kurul gündemi Başkan tarafından belirlenir.

(3) Kurul toplantıları gizlidir.

(4) Kurul, kararlarını en geç üç ay içerisinde verir.

(5) Kurul kararları Başkan tarafından açıklanır.

(6) Mazeretsiz olarak üst üste iki toplantıya katılmayan üyenin Kurul üyeliği kendiliğinden sona erer. Bu şekilde boşalan üyeliğin en kısa zamanda tamamlanması için durum TBMM Başkanlığına bildirilir.

Başvuru

MADDE 9- (1) Siyasi Etik Kuruluna başvurular, 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunda belirlenen esaslara göre, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiye'de ikamet eden yabancı gerçek kişiler tarafından yapılabilir. Ancak, kimliği kesin olarak tespit edilemeyen kişilerce yapılan veya ortaya koyduğu iddia ile ilgili somut delilleri bulunmayan başvurular dikkate alınmaz.

(2) Yargı organlarınca incelenmekte olan veya karara bağlanmış bulunan konular hakkında Kurula başvuru yapılamaz. İnceleme sırasında yargı yoluna gidildiği anlaşılan başvuruların işlemi durdurulur. Daha önce Kurulca incelenmiş şikâyet konusu, yeni kanıtlar gösterilmedikçe bir daha şikâyet konusu yapılamaz ve incelenemez.

(3) Başvurunun kabul edilebilir bulunması hâlinde durum, hakkında başvuru yapılan kişiye bildirilir. Hakkında başvuru yapılan kişi bildirim yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde Kurula başvurarak savunma hakkını kullanacağını veya mazeretini bildirmezse bu haktan vazgeçmiş sayılır.

(4) Kurul tarafından başvuru sahiplerine inceleme ve araştırma sonuçları hakkında bilgi verilir.

İnceleme ve araştırma

MADDE 10- (1) Siyasi Etik Kurulu, resen veya başvurular üzerine yapacağı inceleme ve araştırmaları etik ilkeler çerçevesinde yürütür.

(2) Kurul, yaptığı inceleme ve araştırmaları bir rapor haline getirir ve TBMM Başkanlığına sunar.

(3) Kurulun inceleme yapma yetkisi görev yaptığı dönem ile sınırlıdır.

Yaptırımlar

MADDE 11- (1) Siyasi etik kurallara uyulmadığının tespit edilmesi halinde Kurul bu durumun kamuoyuna açıklanmasına karar verir.

Kurul, siyasi etik kurallarına uymadığı tespit edilen Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri hakkında ayrıca;

a) Uyarı,

b) Kınama,

c) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek heyetlerde süreli olarak görev alamama,

kararlarını verebilir.

(2) Siyasi etik kurallarına uyulmadığının tespit edilmesi halinde alınan kararlar kesinleşmelerini takiben Kurul tarafından kamuoyuna duyurulur.

İtiraz

MADDE 12- (1) Siyasi Etik Kurulunun aldığı kararlara karşı başvuru sahipleri ile hakkında karar verilen kişi, kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Kurula itiraz edebilir; itiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Kurul, itirazları en geç iki ay içerisinde karara bağlar.

Üyeliğin düşmesi

MADDE 13- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ile bağdaşmayan herhangi bir hizmeti veya görevi sürdürmekte ısrar eden üyelerin, üyeliğinin düşmesine Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verilir.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 14- (1) Bu Kanunda açıklık olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler ile atıflar

MADDE 15- (1) 22/6/2004 tarihli ve 5193 sayılı Optisyenlik Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Milletvekili veya belediye" ibaresi "Belediye" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 18/12/1953 tarihli ve 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "milletvekili," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(3) 31/10/1984 tarihli ve 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(4) 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(5) Mevzuatta 3069 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

(6) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yapamayacağı işlere ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Seçilmeden önce bu Kanunla yasaklanan herhangi bir görevi üstlenmiş bulunanlar mevcut durumlarını dört ay içerisinde bu Kanuna uygun hale getirirler.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Kanun yapılacak ilk milletvekili genel seçimi kesin sonuçlarının ilan edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yürütür.